

DIN CULISELE ATLETISMULUI ROMÂNESC

În 1989, Ștefan Beregszaszy era, de peste 20 de ani, antrenor la Metalul Hunedoara. Din 1984, printre elevii săi se număra și Marieta Ilcu, campioană mondială universitară, care a reușit în primăvara anului 1989 să devină vicecampioană a lumii la Campionatele Mondiale de sală de la Budapesta la săritura în lungime, iar apoi să fie singura reprezentantă a Europei la Cupa Mondială. Performanțele erau însă umbrite de faptul că antrenorul și sportiva făceau parte dintr-un club de provincie.

Finanțare de la UGSR

„Metalul” Hunedoara era în 1989 unul dintre cluburile din municipiul Hunedoara, care avea ca secții principale atletismul și handbalul. Atletismul reușise de-a lungul anilor să aducă numeroase titluri de campioni naționali. Printre antrenorii se număra și Ștefan Beregszaszy.

Banii pentru activitatea sportivă a clubului veneau de la UGSR. Ștefan Beregszaszy își amintește că fondurile veneau defalcate pe secții: „Aveam cele mai bune rezultate și era normal să avem cei mai mulți bani. La vremea respectivă, câteva zeci de sportivi erau legitimați la Metalul Hunedoara. Atunci erau mulți copii care făceau sport. Se încuraja sportul de masă și pentru că exista o bază de selecție mai mare. Așa apăreau și rezultate. Mergeam prin școli în fiecare an, de unde făceam selecții. Inclusiv în 1989 am organizat o întrecere care se numea „Cupa anilor I”, cu faze pe clasă. Primii cinci din fiecare clasă mergeau mai departe. De acolo mi-a și ieșit primul campion național. Cu regret trebuie să spun că atunci se încuraja sportul de masă, care nu era formal ca acum. Am reușit să avem și 13 titluri de campioni naționali într-un an, astfel că veneau și banii. Ajunsesem să fim al cincilea club din țară, unul de nivel olimpic. În 1989 eram între primele 10 cluburi din România. De asemenea, datorită rezultatelor, conducerea Combinatului Siderurgic Hunedoara era oarecum obligată să ne ajute și chiar a făcut-o în primul rând, i-a angajat pe sportivi de valoare și chiar a

acceptat, după un timp, scoaterea lor definitivă din producție. Inițial, unii dintre ei chiar au mers la serviciu. Marieta Ilcu a fost laborantă în combinat, la Cocserie, și ani buni a mers la serviciu. După ce a devenit campioană națională a fost scoasă din producție. La vremea mea, am mers la serviciu în fiecare zi.”

Antrenamente dure

Sportivii de la „Metalul” Hunedoara se antrenau zilnic. Cele mai dure sesiuni de pregătire erau însă cele ale Marietei Ilcu. „Făceam câte două antrenamente pe zi, care însumau cinci-șase ore. Iarna ne rezumam doar la patru astfel de sesiuni afară, iar restul în sală, în timp ce duminică făceam verificări. Atletismul a fost cam mereu în cantonament, pentru că noi pregăteam și sezonul de sală, și pe cel în aer liber. Întotdeauna, în data de 31 decembrie dimineața noi ne antrenam, pe 1 ianuarie treceam la refacere, iar pe 2 ianuarie plecam la Bacău să pregătim sezonul de sală. Acolo se făcea cantonamentul pentru întrecerile indoor, pentru că acolo era singurul loc din România unde exista o sală corespunzătoare. Antrenamentele erau ucigătoare. Marieta, spre exemplu, alerga, săfea, ridica greutăți, lucram cu mingi medicinale, lucram foarte tare. Miercurea îi spuneam cât sare sâmbăta. Acum, sportivele nu se antrenează nici jumătate cât se antrena Marieta. Ea era foarte serioasă. O adevărată profesionistă. Țin minte că și-a cerut voie să meargă la nunta surorii ei”, povestește Ștefan Beregszaszy. Și hrana sportivilor constituia o problemă. „Pentru cantonamente, clubul ne asigură baremul de masă echivalent cu cel de la lotul național. Meniurile le făceam eu. Acasă era mai greu, dar băgam sportivii în semicantonament și aveam înțelegerea că cantina combinatului, astfel că atletii mâncau una-două mese pe zi acolo. Îmi amintesc că într-un an am mers la Pitești, în cantonament. Era perioada în care peste tot se dădea peste la masă. L-am sunat pe președintele clubului, Ioan Ionichente, căruia i-am cerut să facă rost de o geantă frigorifică și să aducă

Marieta Ilcu și Ștefan Beregszaszy au scris împreună file glorioase în istoria atletismului românesc. FOTO: Arhiva personală Marieta Ilcu

niște carne, pe care ne-o dăduse șeful cantinelor CSH, Bondi Zuckerberger. A venit Ionichente cu mușchiuleț de porc și de vită. La înțelegere cu conducerea restaurantului, mâncam la altă oră decât ceilalți sportivi. Peștele trecea pe la toate loturile de sportivi, dar nimeni nu îl consuma”, continuă antrenorul.

„Garantez medalie, tovarășul general!”

Chiar dacă rezultatele Marietei Ilcu erau din ce în ce mai bune,

având și un bronz la Jocurile Mondiale Universitare din 1985, din Japonia, în 1987 s-a întâmplat ceva: cu doar trei zile înainte de competiția similară de la Zagreb ea nu a fost inclusă în lot.

În conducerea sportului românesc erau generalii Dragnea, Oprea și Gomoiu. După aflarea veștii că Ilcu nu va face deplasarea, Marcica Puică îi sugerează antrenorului hunedorean să meargă la generalul Gomoiu.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL ZILEI

Sfârșit de august, sfârșit de campanie agricolă. „Oamenii muncii” i-au trimis secretarului general telegrama, anunțându-l că s-a încheiat recoltarea culturilor de porumb, floarea-soarelui, cânepă pentru fuior și soia. La Alba Iulia funcționa organizația „Gemina XIII”, asociația a soldaților care supraieviseră celui de-al doilea război mondial. În 1989, în amintirea luptelor de la mijlocul veacului, ve-

teranii organizau un itinerariu. Pe Bulevardul Victoria Socialismului (actualmente Bulevardul Unirii), pe o suprafață de 30.000 mp, cu trei luni în avans, s-a inaugurat magazinul pentru copii și tineret.

Fruntași în agricultură

Sfârșit de august, sfârșit de campanie agricolă. „Oamenii muncii” i-au trimis secretarului general

telegrama, anunțându-l că s-a încheiat recoltarea culturilor de porumb, floarea-soarelui, cânepă pentru fuior și soia. De la centru, clasamentele stabelau și frunțași în producție. La floarea-soarelui, s-au distins județele Teleorman (5.382 kg la hectar), Prahova (5.350 kg), Argeș (5.310 kg) și Călărași (5.310 kg).

(Continuare în pag. a II-a)

CUM S-A VĂZUT ANUL 1989 LA VÂRFUL SECURITĂȚII

Sediul Securității și cabinetul șefului acesteia, sub controlul „Gardienilor Revoluției”

Generalul de brigadă (r) Aurel Rogojan, fostul șef al Secretariatului Departamentului Securității Statului, rememorează în parte stările și situațiile în care se aflau ofițerii de securitate în timpul evenimentelor din 1989. Unul dintre cei care trebuiau să fie „la revoluție” cu ochii pe generalul Iulian Vlad, șeful DSS, a recunoscut după mai multe zile că fusese pregătit pentru misiunea de a lua sub control sediul Securității și a comandantului ei încă din vara aceluia an. Aurel Rogojan se referă și la relațiile de conlucrare dintre direcțiile DSS și în același timp aduce clarificări în ceea ce privește așa-zisele diferențe dintre structurile Securității, invocate de diversi „memorialiști”. (Răzvan BELCIUGANU)

Trebuie menționat că, în situațiile cele mai critice, corpul profesional al ofițerilor de informații, fără deosebire de ierarhie, a făcut dovada unui înalt spirit de unitate și disciplină. În decembrie 1989, în pofida numeroaselor provocări, unele brutale și fâțișe, altele perfide, dar toate la un loc la fel de periculoase, nici un membru al Departamentului Securității Statului (DSS), de la soldatul din trupele de securitate la ofițerii din liniile războaielor nevăzute ale informațiilor și contrainformațiilor și terminând cu corpul de comandă

nu a interpretat vre-o altă partitură, toți înțelegând că trebuie permisă și apărută manifestarea liberă a voinței populare.

Capacitatea forțelor de securitate și ale Ministerului de Interne era nu numai puternică, dar și specializată în restabilirea și apărarea ordinii. Dacă, la nivelul oricăruia dintre eșaloanele acestor forțe, nu s-ar fi respectat întocmai ordinele generalului Vlad de neimplicare în evenimente cu mijloace de luptă armată și chiar de consemnare totală a personalului în unități, dacă s-ar fi manifestat indisdisciplină și s-ar fi lăsat antrenate de provocările la care au fost supuse, consecințele ar fi fost dezastruoase, fiindcă, dincolo de frontiere, forțe străine de intervenție, pacificare și ocupație așteptau nerăbdătoare și chiar se autoînviau... Primul s-a autoînviat unul dintre șefii Armatei Ungariei, apoi planificatorul operațiilor din Statul Major al Uniunii Sovietice. Mitterrand - s-a spus de către un viceprim-ministru al Guvernului Provisoriu - avea și el o brigadă specială deplasată la avanpost în Urğaria.

Unora dintre formațiunile Ministerului Apărării Naționale li s-a indus că inamicul cu care se confruntau în haosul magistral creat, inamic care, citez: „trage din toate pozițiile”, este Securitatea... Urma-

rea a fost aceea că sedii ale „securității și internelor” au fost ținute sub tir - real sau marcat - până la ocuparea lor. Într-o primă fază de „gardienii ai revoluției”, între care se strecuraseră și provocatori cu misiunea de a deschide magazinele de arme, de a se înarma și de a răspunde la tirurile din exterior. În tot acest timp eram bombardat cu o zvonistică panicară despre iminența unor atacuri teroriste, doar doar se va încerca o pregătire în vederea apărării. Era suficient să se fi observat poziționarea către exterior a vreunei țevi de pușcă și începea măcelul. Cu „gardienii revoluției” lângă noi. Noroc că cei mai mulți dintre ei au realizat pericolul și au reușit să-i tempereze pe cei „foarte agitați”..., care au dispărut la fel de repede cum au și apărut.

Am avut parte de un astfel de „gardian revoluționar”. În prima jumătate de zi nu a scos un cuvânt. Stătea nemișcat pe un scaun, în biroul generalului Vlad, cu un pistol mitralieră pe genunchi și nu scăpa din priviri nici o mișcare... Într-un târziu a acceptat un pahar cu apă, iar mai apoi și ceva de mâncare, fiindcă aprovizionarea lor nu funcționa și parcă nu mai era chiar atât de sigur pe sine.

(Continuare în pag. a III-a)

DIN BANCOTECA „EPOCII DE AUR”

Ceașescu și nora regelui Norvegiei

Se întâmplau, aceste fapte, prin '84-'85, cu puțin înainte de începerea campaniei agricole de vară. La CC al PCR fusese convocată - bineînțeles că „din inițiativa și sub conducerea tovarășului Nicolae Ceaușescu” - o comisie de lucru pe probleme de agricultură. După tipicul vremii, punctul întâi la ordinea de zi era „Expunerea Tovarășului”, care, mușai, devenea, pentru fiecare vorbitor, Oprea și Gomoiu. După aflarea veștii că Ilcu nu va face deplasarea, Marcica Puică îi sugerează antrenorului hunedorean să meargă la generalul Gomoiu.

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Olimpicul care a stricat liniștea din careu

Profesoara de matematică Viorica Tuțuianu ne povestește un șir de întâmplări a căror protagoniști a fost alături de fiul său, Cezar, elev de liceu în clasa a XI-a pe atunci.

„Se sărbătorea Marea Revoluție Sovietică la liceul bucureștean «George Lazăr». Vremea căldută a făcut ca elevii să fie scoși în curtea liceului pentru a-și aduce prinusul de recunoștință în fața fratelui mai mare de la Răsărit. În mod firesc, pentru lăzăriști, adunarea din curte era doar un prilej de a sta la grămadă, de a glumi, nicidecum un moment de implicare emoțională în evenimentul pe care, vezi Doamne, simțea o imperioasă nevoie să-l marcheze prin discursuri. A sosit și momentul cumpitului sacrilegiu:

Cezar a scos din buzunar un clopoțel și a început să sune! Imediat au apărut ca din pământ niște gealați și l-au înșfăcut, ducându-l în cabinetul directorului. Din momentul acela a început nebunia”, își amintește cu groază mama imberbului atentator la liniștea regimului.

Pentru circa o lună, profesoara de matematică Viorica Tuțuianu de la „Spiru Haret” a fost purtată pe la „Liceul Lazăr”, pe la Inspectorat, la sediul UTC, pentru a fi pusă față în față cu teribila crimă a fiului ei. Căci crimă era, și poate mai mult decât atât, să necinstești momentele înălțătoare ale sărbătoririi unui eveniment comunist.

„M-au sunat imediat și m-au chemat la discuții. Le-am spus: «E

un copil, știți cum sunt copiii, se distrau, ei o iau în joacă, n-o să se mai întâmple!”, povestește profesoara cum încerca să-și apere copilul de istețimea tâmpă a unora care găsiseră prilejul să se afirme în ierarhia de lingă ai timpului. Nici faptul că elevul nu era un oarecare, ci un olimpic la matematică, nu mai însemna nimic în fața cozilor de topor: „Tovarășă, dar asta nu e tot, fiul dumneavoastră a scris o scrisoare cu drepturile omului pentru a o trimite în străinătate!”.

Problema începea să prindă contur: se încerca rezolvarea unui caz mai vechi, prin metoda șapului clopoțel.

(Continuare în pag. a III-a)

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

Nașterea naționalismului moldovenesc

La Republica de la 29 august 1989 scria despre protestele a 300.000 de naționaliști moldoveni care s-au adunat în principala piață din Chișinău pentru a milita pentru valorile naționale și pentru instituirea limbii moldovenesti ca limba oficială și pentru autonomie economică și politică.

„Moscova. Sute de kilometri mai la Sud, acolo unde marea imperiu se învecinează cu România și atinge Balcanii, se repetă scenariul balitic. „Moldova moldovenilor”, „NU, limbii ruse”, „Rușilor, pleacăți!” Acestea au fost sloganele care au electrizat mulțimea (cel puțin 300.000 de

persoane) adunată duminică în piața principală din Chișinău, în jurul statuii lui Ștefan cel Mare, domnitorul înarmat cu crucea și cu spada care în 1660 i-a salvat pe moldovenii de armatele turcești. Manifestația a fost calificată fără ezitare de Pravda drept o „orbire naționalistă”, lăsând să se înțeleagă că fulgerele PCUS-ului se vor abate și asupra Moldovei. Situația încă nu se calmase nici ieri. Toată industria Tiraspolului a fost ieri paralizată de greve. Protestele au fost inițiate de majoritatea autohtonă din Republică, care înainte se numea Basarabia și care, în urma pactului ger-

mano-sovietic din 1939, a fost ruptă din România și anexată URSS-ului. Cei 300.000 de naționaliști au invadat duminică capitala pentru a susține proiectul de lege prin care limba moldovenească se declară limbă oficială și se statuează reintrocerea la alfabetul latin, în locul celui chirilic. Legii i se opune minoritatea rusofonă (un milion și jumătate de persoane, circa o treime din populație) și micuța entie găgăuză (un grup de origine turcă și de religie creștină) care riscă să dispară. Dar ambițiile Frontului Popular, care nu este recunoscut oficial, nu se opresc aici, la problemele de limbă. Într-o

atmosferă incandescentă datorată redescoperirii sentimentului național, cei 300.000 de oameni au aprobat o platformă politică care pare să reproducă lozincile de zilele trecute din țările baltice. Recunoașterea dreptului la suveranitate (și nu la autonomie, considerată în mod evident insuficientă); dreptul la exploatarea resurselor naturale; primatul legii; independența economică și bugetară. Frontul Popular mai cere ca ministerele să fie conduse de către persoane de naționalitate moldovenească.

(Continuare în pag. a IV-a)

JURNALE PERSONALE

29 AUGUST

Scrisoare emoționantă de la C., silită să plece în grabă de la București. Mesajul bate seara târziu la ușă, mă și sperii. Exaltarea, apoi melancolia, apoi grijile vechi. Ce puțin ne trebuie ca să trecem dincolo! (...) Cu R. Pleacă din România. Stăm în bucătărie și „vorbim” prin bilete. Am complet fobia ascultării prin microfoane.

Stelian Tănase, Acasă se vorbește în șoaptă. Dosar & Jurnal din anii târzii ai dictaturii, Compania, 2002, p. 110

A trecut aproape o lună în care am acumulat noi impresii de viață, în schimb prea puține acumulări pentru cele necesare traiului: Am fost programat în concediu, am luat banii, eram gata să plec, totuși pregătit și... Stop! S-a contramandat plecarea șefilor de secție până după Congresul al XIV-lea, deci noiembrie. De ce?

(Continuare în pag. a II-a)

CALENDAR

29 august (marți)

Soarele a răsărit la:

6:34, a apus la 19:58

Luna a răsărit la:

4:24, a apus la 19:13

Sărbătoare creștină

Țărierea Capului Sf. Prooroc Ioan Botezătorul; Cuv. Teodora

S-a întâmplat la

29 august 1989

● Primul-ministru al Greciei,

Tzannis Zannetakis, a declarat că

incendiile de pădure înregistrate în

ultimul timp în Grecia au atins

dimensiunile unei adevărate catastrofe

naționale. La o ședință specială,

la care au participat membri ai

guvernului și reprezentanți ai organelor

locale, el a arătat că în ultimii

ani incendiile au mistuit peste

50.000 ha de păduri și terenuri agricole.

Premierul a cerut întărirea ordinii și o supraveghere mai atentă a

zonelor împădurite ale țării.

Ramona VINTILĂ

CRONICA NEAGRĂ

Furt de „Loz în plic” pe sârmă și la pungă

Pe timpul democrației populare, cum mai era denumit știți dvs. care regim, exista Agenția Loto-Pronosport. De aici se distribuiau, către vânzătorii ambulanți care circulau prin restaurante sau vindeau la tonetele așezate la stradă, lozuri. Loz în plic se chema. Unele erau distribuite dintr-o pungă de hârtie - ambalajul original. Altele erau întinse pe o sârmă. Purta pe mână de vânzători, printre mușterii de prin cărciumi. William C., din Oradea, se afla la Iași în vara lui 1989. Băuse un pic mai mult, așa că se poate spune că era în stare de ebrietate. În această stare fiind, și-a încercat norocul. A cumpărat un loz. S-a dovedit cu

probleme administrate la dosar că William nu s-a mulțumit cu atât. El a sustras la 27 iulie 1989 o pungă cu lozuri de pe o tonetă din zona Autogara Iași. A mers și la o altă tonetă, de unde a mai cioridit altă „sârmă” cu lozuri, în valoare totală de 1.800 de lei, prejudiciu care a rămas nerecuperat. Iată cum se descrie fapta la dosar. „După 10 minute, după ce a luat un loz, a revenit și, cu o mișcare rapidă, a sustras de pe suprafața tonetei două cercuri de sârmă pe care se aflau lozuri în plic. Cu cele două câștigătoare, după ce le-a desfăcut la un prieten la care a ajuns în cartierul Alexandru, a mers la o agenție Loto aflată în apropiere, de

unde a luat alte lozuri, după care s-a întors la locul faptei. Aici a fost observat însă de vânzătoarea Sofia G., care a alarmat doi martori care l-au urmărit și l-au predat organelor de Miliție. Bărbatul, în vârstă de 29 de ani, a luat un an și două luni închiisoare pentru fapta sa. La proces a participat și un delegat pentru partea civilă constituită în Asociația Loto-Pronosport Iași. Bărbatul a fost condamnat pentru furt în dauna avutului obștesc, intrând sub incidența articolelor 208, 209, litera c, cu referire la art. 224, alineatul 1, din Codul Penal aflat în vigoare la acea dată.

Cristinel C. POPA

DIN CULISELE ATLETISMULUI ROMÂNESC

În 1987, Marieta Ilcu a devenit campioană mondială universitară, la proba săriturii în lungime. FOTO: Arhiva personală Marieta Ilcu

(Urmare din pag. 1)

„M-am prezentat cu Marieta la ușa generalului. Nu mai vorbisem cu dumele până atunci. Cum părea hotărât să treacă pe lângă noi, i-am tăiat pur și simplu calea, rugându-l să se primească. I-am spus că eu și sportiva reprezentăm un colectiv de 20.000 de muncitori, iar oamenii ne vor întreba cum ne-am pregătit și de Marieta nu face deplasarea la Zagreb. Cred că acest argument a fost hotărâtor. Generalul și-a luat un notes și ne-a pofțit să luăm loc. Am susținut cu tărie că ne-am pregătit bine. I-am spus: «Garantez medalie, tovarășe general!». După mai multe discuții, Marieta a făcut deplasarea. Cu o săritură de 6,80 metri, a devenit campioană mondială universitară! După competiție, a spus: «Uitați, tovarășe, băiatul ăsta de la Hunedoara a venit la mine și s-a angajat ca eleva lui va cuceri o medalie la Jocurile Mondiale Universitare și a luat-o pe cea de aur! De așa antrenori avem nevoie!».

Scandalul dopajului

În 1989, între un număr important de atleti și Federația Română de Atletism și Consiliul Național pentru Educație Fizică și Sport a izbucnit un scandal. Ștefan Beregszaszy își amintea: «Două competiții majore, precum campionatul mondial și europenele indoor au avut loc la o distanță scurtă de timp. Era un caz rar. Un doctor, pe numele său Ionescu, noi îl spunem Picioruș pentru că avea un defect la un picior, primise bani să importe niște aparatură, un laborator de doping. A cheltuit și sume importante, trimițând niște angajați în străinătate să se specializeze. Ei tre-

buiau să lămurească Partidul că au cheltuit în mod justificat banii. Au venit și au recoltat probe de la sportivi și i-au dat pe toți pozitivi. Au fost reținuți de la plecare 12 atleti că erau suspecți de dopaj. Printre ei se numărau nume importante ale atletismului, precum Doina Melinte, Mitica Junghiatu, Vali Ionescu, Mihaela Pogăceanu, Marieta Ilcu etc. Nu au fost declarate pozitive trei fete care fuseseră la un turneu în SUA, adică Maricica Puiică, Paula Ivan și Alina Astafei. Pe una au declarat-o pozitivă, Mihaela Loghin, deși nu dăduse probă. Țin minte că a fost o sedință. Probele fuseseră luate anterior. Înainte de fiecare competiție mare eram chemați la conducerea Consiliului. De acea dată ne-au dat tuturor o hârtie, sportivi și antrenori, și să scriem că sportivii sunt bine pregătiți, sănătoși și că pot să se prezinte la orice control doping, lucru pe care l-am semnat toți, fără nici o problemă. Noi stăteam în sala de sedință când a venit președintele Federației și ne-a făcut în toate felurile, ne-a înjurat, ne-a spus că ne batem joc de România, că toți sportivii sunt pozitivi la controlul doping. Era influența lui Ionescu. Ce șoc a fost pentru toată lumea! Plângeau sportivii pe holuri. Am umblat cu jalba în băț o săptămână pe la toți mai-marii sportului și atletismului. Degeaba! Medicul le dăduse niște scheme, niște grafice. Am vrut să mergem la Partid, la tovarășul Bobu. Ionescu trebuia să își justifice banii și a făcut-o! Degeaba! I s-a explicat, de pildă, în cazul Miticăi Junghiatu că aceasta nu lua nici măcar piramidon, pentru că sora ei murise de cancer și avea o boală de medicamente, nu voia să audă nici măcar de vitamine. Ori-bilul ăsta a fost recunoscut în 1990.

Doctorul Ionescu a declarat cu nonșalanță că nici măcar nu a făcut probe, că nu avea decât jumătate de aparat, care nu funcționa, că nu avea reactivi și nici probe martor!».

„Crosă la patină!”

Ștefan Beregszaszy nu a prea fost inclus în loturile care făceau deplasarea în străinătate. De altfel, la patru sportivi care plecau era delegat un oficial. Își amintea că a prins loc la un meci bilateral, Anglia-România. Antrenorul locuia în apropierea garajului Combinatului Siderurgic Hunedoara. «Eram prieten cu băieții de la garaj. M-am oprit acolo într-o seară și le-am spus că o să plec și în Anglia și că o să le trimit vederi de acolo. Am plecat apoi în Poiana Brașov, de unde urma să plecăm cu autocarul înspre București, la aeroport. Surpriză! Au citit lista, dar eu nu eram. Nu mi-a ieșit viza. De la hotel, mi-am sunat un prieten, maior de miliție. S-a interesat și mi-a telefonat, spunându-mi că mi-a băgat cineva crosă la patină. Ulterior, am aflat cine a fost. Era unul dintre soferi. Pe de altă parte, deși nu a plecat de multe ori afară, totuși după fiecare ieșire în străinătate pe care o prinsese, antrenorul era vizitat la Hunedoara de un securist: «Venea la club și stăteam de vorbă. Știam ce vrea de la mine. Îi ziceam că nu am ce să îi spun, în afara faptului că, poate, am primit 15 dolari diurnă și am băut trei beri. Nu aveam ce altceva vorbi. Sigur că atunci când plecam eram în lot și unul-doi securiști. Ce puteau face aceasta nu lua nici măcar piramidon, pentru că sora ei murise de cancer și avea o boală de medicamente, nu voia să audă nici măcar de vitamine. Ori-bilul ăsta a fost recunoscut în 1990.

Mondisė HIHN

DIN BANCOTECA „EPOCHI DE AUR”

Ceaușescu și nora regelui Norvegiei

(Urmare din pag. 1)

Gura lumii, slobodă cum o știm, scormise chiar vorba: «Țărănimea socialistă este clasa socială înaintată a noii revoluții agrare, care, și în acest an, s-a remarcat prin ajutorul neprecupețit pe care l-a acordat elevilor, studenților și militarilor la strânsul recoltei».

Cum necum, asemenea lucruri ajunseseră și la urechile „Tovarășului”. Care s-a decis să le dea o lecție severă celor în cauză. În consecință, la un moment dat, a lăsat la o parte foile discursului și a spus: «Și acum o să vă spun ceva care nu este scris aici (gest cu mâna spre foile discursului) și pe care, mâine, nici nu o să-l citiți în ziare...».

Normal, toată lumea a ciulit urechile. Despre ce era vorba? Cum am mai spus-o ceva mai înainte, Ceaușescu aflase, mai bine mai târziu decât niciodată, că bună parte din muncile campaniei agricole de vară le făceau detașamentele de tineri elevi, studenți și militari. Dar marea supărare a „Tovarășului” mergea către nevestele de primari, profesori și chiar șefi de post care stău acasă, la umbră, în loc să meargă pe câmp. Și, spre a fi mai convingător, a istorisit cele ce urmau:

«Uite, atunci când am vizitat Norvegia, am stat la dineul oficial alături de nora regelui. La un moment dat, am văzut-o că se uită foarte atent la ceas. Atunci, am întrebat-o: «Alteț, s-a întâmplat ceva?

Am depășit ora stabilită pentru dineu?» — Nu, domnule președinte — mi-a răspuns ea —, dar eu și prințul avem o fermă de vaci la marginea Capitalei și ne ocupăm personal de această fermă. Acum se apropie ora când vacile primesc masa de seară și atât eu, cât și prințul, mergem acolo pentru a supraveghea modul în care vitele sunt hrănite».

«Deci — a continuat Ceaușescu —, dacă fiului și norii regelui Norvegiei nu le cade rangul să meargă, în fiecare seară să hrănească vacile, ce cade rangul nevestelor de primari sau de șefi de post dacă ies la strânsul recoltei?»

După asta, a luat din nou foile și a citit textul până la capăt, fără să se mai oprească.

Tevatură mare, panică la Agerpres și la secția (Secția de presă a CC al PCR — n.n.)

Bineînțeles, „adaosul liber” nu a apărut a doua zi în ziare. Chestie de regie, firește, pentru că a doua zi, de îndată după deschiderea ședinței, Ceaușescu a cerut un ziar, l-a răsfoit și a conchis:

«Ce v-am spus eu ieri? N-a apărut poezia aia din Norvegia. Asta da democrație, Agerpres-ul îl cenzurează chiar și pe Ceaușescu!»

Mă credeți sau nu mă credeți — asta e treaba dumneavoastră, stimați cititori. În orice caz, de un lucru nu trebuie să vă îndoiiți. Nicolae Ceaușescu știa că Norvegia era rege, și nu președinte!

Serban CIONOFF

RESTITUIRI

Administrația Bush a intensificat activitatea Europei Libere

27 august
Notă

În cadrul măsurilor specifice întreprinse pe linia obiectivului Europa Liberă, prin surse de încredere, cu posibilități directe în această oficină, s-au obținut noi informații privind obiectivele conducerii americane pe linia intensificării propagandei anti-românești, în contextul evoluției relațiilor româno-maghiare, precum așa-zisului „proces reformist” din Ungaria și orientările date, în acest sens, angajaților și colaboratorilor secției pentru România a acestei oficine.

După instalarea lui George Bush la Casa Albă, conducerea americană a imprimat drept mai multă ofensivitate activității postului de radio Europa Liberă, care este privit de președintele SUA drept un mijloc principal în acțiunile de destabilizare politică vizând țările socialiste din Europa. De altfel, teama unor angajați ai postului privind mutarea acestuia în SUA sau chiar desființarea sa a dispărut o dată cu asigurările date de noua administrație americană privind continuarea și chiar amplificarea activității lui. Obiectivul principal, fixat de conducerea americană a postului pentru această etapă, este sprijinirea evoluțiilor interne din Ungaria și Polonia, a așa-ziselor „reforme democratice” inițiate în aceste țări, vizând, în realitate, trecerea lor la calea de dezvoltare capitalistă. Edificatoare în acest sens este afirmația făcută de Michael Shaphir, șeful Departamentului de cercetare al secției pentru România a Europei Libere: «Trebuie susținut fără rezerve, cu toate mijloacele, reformismul ungar, întrucât numai prin el se

deschid porțile libertății. Noi, cei de la post, avem această datorie sfântă. Ungaria trebuie, ca și Polonia, să treacă la capitalism, asta e dezideratul administrației americane».

În scopul realizării unui flux de informații, al exploatarea directe a fugărilor români aflați în Budapesta și obținerii de date vizând denigrarea RS România, conducerea americană intenționează ca, pe lângă biroul secției ungar a Europei Libere, deja deschis la Budapesta, să trimită și un corresponsent al secției pentru România a postului în capitala Ungariei. În contextul campaniei irendentiste maghiare, secția pentru România i s-a fixat ca orientare folosirea conjuncturii create în relațiile dintre cele două țări, pentru adăncirea disensiunilor, prin popularizarea luărilor de poziție și manifestărilor ungurești. Secția pentru România a primit indicația de a folosi din publicațiile maghiare ale diverselor organizații reformiste, precum și ale emisiunilor postului de radio Budapesta și ale secției pentru Ungaria a Europei Libere, sens în care au fost angajați traducători de limba maghiară, între care ziaristul evreu de origine maghiară Victor Eskenazy din Elveția.

În același timp, secția pentru România va adopta o poziție critică „dura” la adresa țării noastre, urmând ca în cadrul programelor să fie abordate următoarele tematici: politica aplicată în România este falimentară, ca tot ceea ce ține de ideologia socialistă și comunistă; echilibrul social în România este o simplă aparență, el datorându-se controlului strict executat, pe diverse căi, de conducerea de partid și organele de Securitate, în special „prin forța armelor și intimidarea colectivă”;

sublinierea faptului că în „structurile adânci” ale poporului mocește o revoltă generală împotriva „artificialilor socialiste”, iar opoziția va deveni deschisă dacă împrejurările vor fi favorabile; „revolta” anticomunistă din România este o realitate care atacă toate principiile regimului, deși ea se manifestă sporadic, dar cu autoritate; se va insista în continuare pe „disidenți”, în mediul intelectual (Mircea Dinescu și grupul oamenilor de litere care-l susțin, „grupul celor 6” — gestul lor anterior fiind, totuși, considerat ca „un semn al neputinței și slăbiciunii politice, un eșec în cursa pentru putere”, Dumitru Mazilu, Doina Cornea); elogierea politicii actuale a Ungariei, a caracterului ei „viabil” și activ, care ține seama de realități, politică ce „se opune oricăror dogme și idei pre-concepute”; confruntărilor libere de opinii din Ungaria, care se situează la polul opus al României; prezentarea într-o lumină favorabilă a Ungariei a „confruntărilor de idei româno-ungare, a stărilor de spirit ale ungarilor”.

Pentru asigurarea unui control riguros asupra modului în care se respectă orientările și dispozițiile americane, precum și punerea lor în practică, s-a înființat la Frankfurt/Main Comisia guvernamentală americană, care avizează programele și materialele difuzate de Europa Liberă, fapt ce a determinat în rândul angajaților români o teamă continuă de a nu încălca în vreun fel linia de conduită dată de Administrația americană. Conducerea americană este preocupată în prezent de asigurarea unor dotări tehnice noi, care să contribuie la o mai bună recepționare a emisiunilor postului în țările est-europene, precum și a

unui flux continuu de informații la zi, pentru secțiile naționale ale oficinei, cu accent pe România (intreruperi de program, interferențe etc.), postul a fost înzestrat cu o nouă cameră centrală de control (Master Control), dotată electronic, aparatul adusă din SUA. În prezent, ea este deservită de tehnicieni germani, existând încă unele deficiențe în exploatare, din cauza experienței reduse de utilizarea efectivă a acestor instalări.

Prin centrala de informații a postului se asigură concentrarea datelor obținute pe diverse căi, respectiv: agenții de presă; articole reproduce tehnice (telescriptor) din presa occidentală; radioascultare (Monitoring Service), care în ultima vreme înregistrează programele de televiziune receptate prin satelit, elaborând buletine zilnice; reviste ale presei occidentale, efectuate de corespondenți americani ai postului pe diverse spații; materiale de la departamentele de cercetare ale secțiilor; materiale furnizate de corespondenții secțiilor naționale ale postului în diverse țări occidentale; materiale venite prin telex-telefon de la diferite organisme internaționale, ca de exemplu: IGFM (Societatea Internațională pentru Drepturile Omului), Amnesty International, precum și de la USIA (Agenția de Informații a SUA). Zilnic se acumulează sute de pagini, se parcurg materiale și se aleg temele pentru programele politice ale secțiilor naționale.

Mihai Pelin
Operațiunile „Melita” și „Eterul”
Istoria „Europei Libere”
prin documentele de Securitate, București,
Editura Albatros,
1999, p. 616-619

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Olimpicul care a stricat liniștea din careu

(Urmare din pag. 1)

Lovitura de grație care trebuia dată disidentului purtător de pantaloni scurți în timpul liber ar fi trebuit să constea în exmatricularea din „Lazăr”, liceu în care tânărul Cezar cunoscuse satisfacții olimpice, prietenia și primele iubiri. Ca să se ajungă acolo era nevoie întâi de eliminarea din UTC. Nu puteai să dai afară din liceu un membru UTC, mă-nțelege, ar fi fost ca și cum se recunoștea că UTC-ul primise și păstra încă în rândul lui un element duș-

mănos, ostil partidului care era-n toată vremea, vorba unui poet al vremii. Poet pe care Cezar nu l-a respectat suficient, se vede treaba.

Lovitura de teatru: membrii UTC nu au votat eliminarea lui Cezar din organizație, cu toate înfierările care s-au făcut într-o sedință specială.

Profesoarei Țuțuianu i s-au ținut pilduri politice în mai multe rânduri, iar la sediul UTC, ca probă zdrobitoare în cazul fiului său, i s-a arătat clopoțelul buclucos.

„Arătați-mi și scrisoarea aceea”, ceru doamna. Dar scrisoarea pentru

drepturile omului se transformase într-o scrisoare pierdută. Operațiunea „îngropat de clopoțel” s-a încheiat cu scăderea notei la purtare a elevului, promisiuni de maximă vigilență din partea mamei și fraze sfârșitoare ale politrucilor, care pur și simplu nu pricepeau cum e posibil ca în timpuri atât de glorioase, când tineretul patriei are parte de tot ce e mai bun, să fie și unii asemenea lui Cezar Țuțuianu, care nu apreciază ceea ce Partidul și personal Tovarășul...

Dan CĂRLEA

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Mureșenii (10.605 kg la hectar) erau primii la cănepa pentru fiiur, urmați de vasluieni și buzoieni. Într-o „competiție” separată intrau CAP-urile. La porumb, CAP Ulmu (jud. Călărași) culegea laurii, „victoriei”. La floarea-soarelui au obținut producții mari unitățile: CAP Gherghița, eAP Ciorani (jud. Prahova), CAP Obârșia de Câmp, CAP Vrata, CAP Rogova (jud. Mehedinți), CAP Liscoteanca, CAP Silișteia, CAP Roșiori, CAP Valea Cănepii (jud. Brăila), CAP Ungheni, CAP Pădureți (jud. Argeș). Producția de soia era considerabilă în județul Călărași.

Aniversarea insurecției din Cehoslovacia

Și slovacii aveau insurecția lor. La 29 august 1944, la Bratislava se aniversa insurecția națională, prin care se încercase răsturnarea regimului fascist condus de Josef Tiso. Un fel de „23 august” al lor, ce-i drept, lipsit de succesul loviturii de stat din România. În fruntea „rebelilor” se afla Jan Golian, care a declanșat acțiunea în orașul Banská Bystrica. În câteva săptămâni, trupele germane au anihilat rezistența lui Golian, care a fost capturat în noiembrie 1944. A decedat anul următor într-un lagăr de concentrare nazist.

După 1945, și în Cehoslovacia s-a rescris istoria. Istoricii cehi și slovaci umbreau rolul forțelor de opoziție care participaseră la insurecție. În centrul evenimentelor rămăsese doar Partidul Comunist. În realitate, tentativa de lovitură de stat de la 29 august 1944 a fost opera mai multor forțe politice. Una față de fasciști locali și față de ocupanții nazisti adunase laolaltă dezertorii din armata slovacă, partizani slovaci, comuniști, voluntari străini.

Felicitări adresate cehoslovacilor

Adresându-se conducerii cehoslovace (Milos Jakes, Gustav Husak, Ladislav Adamec), Nicolae Ceaușescu adresa poporului prieten „un cald salut tovarășesc și cele mai cordiale felicitări”. „Poporul român urmărește cu interes și se bucură sincer de realizările remarcabile obținute de poporul cehoslovac în dezvoltarea economică-socială, în înflorirea științei și culturii, în ridicarea și continuarea a nivelului de trai. Dând o înaltă apreciere colaborării româno-cehoslovace, ne exprimăm convingerea că relațiile dintre partidele și țările noastre vor constitui o contribuție deosebită de dezvoltare, în spiritul înțelegerii convenite la nivel înalt, în interesul po-

poarelor noastre, al cauzei socialismului, progresului și păcii în Europa și în lume”, se mai scria în telegramă.

Traseul veteranilor

La Alba Iulia funcționa organizația „Gemina XIII”, asociație a soldaților care supraviețuiseră celui de-al doilea război mondial. În 1989, în amintirea luptelor de la mijlocul veacului, veteranii organizau un itinerariu. Se împlineau 45 de ani de la „revoluția de eliberare socială și națională, antifascistă și antiimperialistă de la 23 August 1944”. Atunci românii întorseseră armele împotriva Germaniei și începuseră ofensiva către Vest. Fostii soldați, ajunși în 1989 la vârste onorabile, au trecut prin Cluj-Napoca, Carei, Oradea, Oradea de Mures, localități eliberate de armata română. La Carei s-a ținut un moment de reculegere la Monumentul Eroilor. Mai departe, la Oradea de Mures, s-au vizitat Obeliscul și Cimitirul Eroilor. Sub genericul „August de foc 1944”, autoritățile mureșene, Televiziunea Română și Biroul de Turism pentru Tineret al UTC au organizat și un spectacol.

Un „mall” al anilor '80

Pe Bulevardul Victoria Socialismului (actualmente Bulevardul Unirii), pe o suprafață de 30.000 mp, cu trei luni în avans, s-a inaugurat magazinul pentru copii și tineret. Era cel mai mare din țară cu acest profil, anuța IPROCOM, proiectantului clădirii. Veritabil mall al vremurilor de atunci, magazinul avea cinci etaje și un program prelungit. Era deschis cumpărătorilor de luni până sâmbătă, între orele 10:00 și 18:00. Duminica era închis. La parter, impresionant prin holul cu vitralii, puteai cumpăra uniforme pentru școlari și șoimi ai patriei. Etajul întâi era destinat comercializării articolelor pentru copii până la 15 ani (jucării, jocuri logice, produse de papetărie). La următoarele două etaje se aflau raioanele de confecții, încălțăminte, tricotate, articole de galanterie, marochinărie, cosmetice.

Mai sus, urma etajul „activităților culturale-educative și sportive” ale copiilor. În vitrine erau expuse instrumente muzicale, discuri, aparate de radio și de fotografie, corturi. În sfârșit, la ultimul nivel, se afla o cofetărie. De pe terasă puteai privi de la înălțime orașul. Pretutindeni în clădire existau zone verzi, cu flori și plante decorative. În interiorul magazinului funcționau și ateliere de rețut și călcatorie, servicii de broderie, reamaie, ceasornicărie, electronică.

În august 1944, trupele slovacă au încercat să înlăture regimul fascist condus de Josef Tiso. FOTO: Pavel PELECH

Florin MIHA

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Uite, așa a hotărât vicepreședintele lordache, i-am văzut cu ochii mei rezoluția. În fine, mai trece zile și Druga merge personal la primar și obține aprobarea să putem pleca maximum 12 zile în concediu. Bagajele erau făcute, plecăm spre 2 Mai prin Făurei, unde facem popas de seară și de aprovizionare, apoi prin Ostrov spre malul mării. Ce constat pe drum... sârăcie și faliment în tot sectorul alimentar... rafturi goale pretutindeni, țărâni ieșiți însă la drum cu tot felul de produse, prețuri de strigare — 10 lei; 10 lei roșiile, 10 lei merele, 10 lei pepenii, 15 lei vinetele ș.a.m.d. Altă constatare tristă și umilitoare. Pretutindeni la Ostrov, în așteptarea bacului, pe bac, pe drum, la camping, în stațiuni, peste tot pe unde oprește un autocar sau un automobil străin: polonez, bulgar, ceh, RDG-ist, ciorchine de „băstinași” cerșind pe bani orice; țigări, sprayuri, săpunuri, cafea și absolut orice e posibil de cumpărat și de vândut.

Sârăcia, lipsa a mii de produse pe piață au marit îndrăzneala oamenilor, efective se strâng haite de români fluturând banii în jurul oricărei tarabe livite ad-hoc pe orice traseu al României. În comerțul nostru sunt cu desăvârșire dispărute de ani buni: cafeaua,

ness-ul, lamele de ras, pasta de ras, pasta de dinți, deodorantele, încălțăminte de calitate, îmbrăcămintea modernă, chiloții de orice fel, ciorapii de orice fel etc., etc., etc.

Turiiști, mai ales cei din țările vecine, sunt bine informați asupra sărăciei și lipsurilor din țara noastră și atunci aduc cu livrare sigură tot ce nouă ne lipsește. E suficient să se oprească o mașină de polonezi, că instantaneu e înconjurată de zeci de ofertanți care doresc să cumpere orice. La mare, la cort, am dus-o minunat, vreme strălucitoare, apa cam mofturoasă, foarte dese surprinzător de rece, n-am prea înnotat. Am prins în schimb din barcă în larg, în trei reprize, peste 15 kg de guviți, pe care i-am dăruit tuturor prietenilor noștri din jur: nea Dănuț Constantinescu, Victor Mateevici, Mache, Mara, vecinii de cort din dreapta și din stânga.

De la mare am plecat în Delta. Măncăm foarte bine la hanul „Doi lepurași” dinaintea de Babadag; ciorbă de burță, friptură la tavă, bere, struguri; plecăm apoi spre Tulcea la Crișan, Mila 23, Canalul Sontea.

Delta — minunată: sute de nuferi albi la Crișan, stoluri de pelicanii de neuitat, sălci și iarbă deasă pe Sontea, cer înstelat și lună plină, băi și înnot în Sontea și la Crișan; suflete, respirație libertate! Acolo, în natură, departe de paznicii cei mulți, în liniștea dumnezeiască a Deltei, am fost din nou

oameni liberi în țara noastră binecuvântată. De 23 și 24 august m-am gândit undă să plecăm să nu dăm de inghesualia noilor orașeni dotați cu mașini, radiouri, lazi de bere și fripturi (luate pe sub mână) și am nimerit-o. Am trecut prin Văleni, Cislău, Pătârlagele, Nehoiu și am poposit două zile și o noapte pe malul lacului de baraj Sirlu. Am înnot în Lacul Sirlu înconjurați de munți mai frumoși decât cei elvețieni, am cules flori pe pașiți, am umblat prin păduri de fag și am uitat timp de 48 de ore că ne aflăm înconjurați aici, în casa noastră, în țara noastră, de zidurile detenției... „în stare de libertate”.

Gheorghe Leahu,
Arhitect în „Epoca de aur”, f.l.,
Fundajia Academia Civică, 2004,
p. 241-242

Ștefana n-are dreptate. Romanul lui Kundera este roman politic din cap în coadă. Dacă ea n-a văzut niciăieri popoștii, nu mi-spune mie decât în ce măsură ajunge estompat „dincolo” mesajul nostru și cât de greu este el de comunicat. Sau cât de puțin dispuși sunt ei să-l audă? Suntem iremediabil în alte lumi, nu avem ce aștepta de acolo, nu avem de ce le trimite mesaje... Ți se pare că e politic, zice, fiindcă ești implicat. Ai tendința să citești printre rânduri. Adevărul e că pot să mai bine limba pe care Kundera o vorbește și dacă citiți

printre rânduri nu e chiar codul. Experiență comună, cu el am.

Doina Jela,
Televizorul de noapte, București,
Editura Vremea, 2005, p. 384

Antologică demonstrația de 23 August. Cei care au participat din Buzau au fost treziți la ora 2:30 pentru a defila la ora 11:30, au parcurs 11 kilometri pe jos, au avut costumele speciale, terorizați și instruiți în ale „strigăturilor” în frunte cu directorii și secretarii de partid, flancați tot parcursul de cohorte de securiști. Situații ce frizează demența... Și totuși reale... Adrian Fetecău,
Jurnal nepublicat

M-am revăzut cu Stella Knoll, prietena mea din copilărie, din Prundul brașovean, de când aveam 5 ani. E psihiatru — Musiktherapie — la Viena.

O altă surpriză: Sanda Roșculeț, cunoscută prin Tudor Ganea, la 2 Mai. E lumea mică? Fără îndoială că da. Avocatul Ioan mi-a făcut figura, n-a înaintat actele pentru prelungirea pașaportului, astfel că vara, vacanța, Grecia s-au dus pe Apa Sâmbetei! E a patra vară fără mare caldă, fără soare și nisip și, implicit, fără poezie... Nina Cassian,
Memoria ca zestre, Carlea a III-a, 1985-2005, București, Institutul Cultural Român, 2005, p. 87-88

DEZVĂLUIRILE UNUI GENERAL SOVIETIC DESPRE POLITICA MILITARĂ ROMÂNESCĂ DIN ANII '80

În anul 1998, generalul Anatoli Gribkov, fost șef al Statului Major al Forțelor Armate Unite în perioada 1976-1989, și-a publicat la Moscova un volum de memorii, intitulat „Soarta Tratatului de la Varșovia – Amintiri, documente, fapte”.

Unul dintre subiectele abordate de generalul sovietic s-a referit la relațiile politice și militare dintre URSS și România în anii '80. De exemplu, Anatoli Gribkov a amintit despre momentul în care s-a discutat despre un document secret, propus de Comandamentul Forțelor Armate Unite: „Cu privire la Forțele Armate Unite ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia și despre organele de conducere ale acestora în timp de război”. Acesta a fost dezbătut și aprobat la 18 martie 1980, în cadrul reuniunii de la Moscova a liderilor statelor membre ale OTV.

Despre evenimentul la care a fost martor, fostul general sovietic a relatat astfel: „Gustav Husák, șeful delegației cehoslovace, prezida ședința în care s-a trecut la examinarea acestei chestiuni (referitoare la modul în care urmau să fie conduse Forțele Armate Unite în timp de război – n.n.). Nicolae Ceaușescu a prezentat observațiile sale la punctul aflat în dezbateri, dar nici un șef de delegație nu a încercat să ia cuvântul și să demonstreze inconsistența observațiilor sale.

Prin unele replici (ceilalți șefi ai delegațiilor – n.n.) au dat de înțeles că hotărârea respectivă trebuie semnată, iar cine nu o semnează poate să nu o îndeplinească. Nicolae Ceaușescu a propus să se ia o pauză pentru a continua apoi examinarea (propunerii sale – n.n.), dar vocea lui n-a fost auzită și, la insistențele lui L.I. Brejnev, (ceilalți șefi ai delegațiilor – n.n.) au decis ca hotărârea să fie semnată. Prea multă „egalitate” și „democrație” în chestiuni esențiale, care, în timp de război, puteau să facă diferența între succes și eșec. Am luat proiectul de hotărâre și am început să trec pe la șefii de delegații, în ordine alfabetică, pentru a semna. Când m-am apropiat de Nicolae Ceaușescu, el mi-a dat de înțeles printr-un gest că nu va semna.

Apoi, am prezentat proiectul spre semnare lui L.I. Brejnev. În timp ce semna hotărârea, m-a întrebat:

– Ce, Ceaușescu n-a semnat?
– N-a semnat, Leonid Ilici.
Brejnev a mormăit ceva, exprimându-și nemulțumirea, și a semnat.
De această dată, partea română a obiectat, spunând că nu este de acord ca, în timpul operațiilor militare, comandantul-șef al Forțelor Armate Unite să dea ordine direct unităților și marilor unități ale armatei române aflate pe teatru de operații. După părerea lui Nicolae Ceaușescu, aceste ordine pot fi date numai de el, în calitate de comandant suprem

Brejnev și Ceaușescu, într-o fotografie menită să ilustreze „bunele relații de prietenie” FOTO: AGERPRES

(al Armatei Române – n.n.). Cu alte cuvinte, forțele armate din componența Forțelor Armate Unite trebuie să execute ordinele comandamentului național.

Fiindcă a venit vorba despre acest lucru, în prima hotărâre a Comitetului Politic Consultativ din mai 1955 chiar așa a fost formulat acest lucru, cum a insistat delegația română la consfătuirea Comitetului Politic Consultativ din 1980 (...). Atunci mi s-a părut că, dacă s-ar fi acceptat propunerea lui Ceaușescu de a se lua o pauză și s-ar fi arătat încă o dată, convingător, necesitatea adoptării documentului în forma în care a fost prezentat, Ceaușescu ar fi semnat hotărârea, amendând în acest caz unele puncte. Însă Brejnev și Husák, președinții consfătuirii, nu au ținut seama de părerea partenerului (român – n.n.) și au insistat pentru punctul lor de vedere.”

Reinnoirea Tratatului de la Varșovia

După cinci ani de la reuniunea din capitala URSS, s-a discutat despre reinnoirea Tratatului de la Varșovia. „S-a pus problema prelungirii termenului de valabilitate a Tratatului de la Varșovia – relatează generalul Anatoli Gribkov. Era o problemă teribil de grea, care necesita multe forțe și timp pentru a se ajunge la o decizie armonizată. Unele guverne prezentau variantele lor de prelungire a Tratatului, inacceptabile pentru majoritatea țărilor. Bunăoară, conducerea

română a propus, încă de la începutul dezbaterilor, prelungirea din cinci în cinci ani a termenului de valabilitate a Tratatului. Majoritatea țărilor n-a fost de acord cu această. Atunci, partea română a propus un termen de valabilitate de până la 10 ani. Nici această propunere n-a fost acceptată de majoritate.

Nu după îndelungate convorbiri și încercări de a convinge pe plan multilateral și bilateral, iar uneori chiar și după presiuni, s-a reușit să se pună de acord termenul de prelungire a valabilității Tratatului de la Varșovia pe o durată de 20 de ani, cu o prelungire ulterioară de 10 ani.”

Opinia lui Ceaușescu despre „perestroika”

Generalul sovietic relatează și despre o întâlnire care a avut-o la București, în 1988, cu Nicolae Ceaușescu. Acesta i-a expus generalului sovietic opiniile sale despre politica promovată de Mihail Gorbaciov, astfel: „Ca întotdeauna la întâlnirile cu conducătorii de stat ai țărilor Tratatului de la Varșovia, eu, împreună cu (mareșalul – n.n.) V.G. Kulikov, informam cum stau lucrurile în cadrul Forțelor Armate Unite, despre evenimentele din lume, despre ceea ce se întâmplă în URSS.

Nicolae Ceaușescu, în prezența ministrului său al Apărării, generalul V. Milea, a ascultat informarea noastră fără să manifeste un interes deosebit. Atunci când a venit însă vorba despre starea de lucruri din Uniunea Sovietică, el a zâmbit

malțios și a început să expună gândurile sale.

«Sunt bine informat – a spus Ceaușescu – despre evenimentele din țara dumneavoastră, urmăresc cu atenție așa-numita „perestroika”. Mijloacele dumneavoastră de informare în masă acționează nefast asupra societății, își improașcă cu noroi țara, armata și propriul popor. Asta e democrație? Eroicul dumneavoastră popor a reușit să se înclină cu respect în fața lui, iar dușmanii se teameu de puterea Uniunii Sovietice.

Pe parcursul a patru ani de război, Armata Rosie, grație colhozurilor și sovhozurilor, n-a flămânzit prea tare. Până la război, țara dumneavoastră făcea comerț cu grâu.

Acum cumpărați cereale din străinătate plătind cu aur. Se distruge industria și agricultura. În acest an, România a obținut însă, de la gospodăriile colective, câte o tonă de cereale pe cap de locuitor. Este un indicator foarte bun».

Cu aceasta, el a terminat de comentat informarea noastră, a spus numai că «este treaba dumneavoastră internă». Cuvântul «perestroika» suna în glasul lui cu o formidabilă ironie. În încheierea convorbirii, Ceaușescu a spus că România va colabora cu toate țările lumii, dar sistemul militar al Tratatului de la Varșovia trebuie reorganizat serios. El a vorbit de nenumărate ori despre necesitatea rotației pentru funcția comandantului-șef al Forțelor Armate Unite și chiar desființarea acestei funcții.

Despre Statul Major nu a vorbit. Probabil că aprecierile sale erau prezentate nu doar pentru ca noi să reflectăm, ci și pentru a ajunge la cunoștința conducerii sovietice.

La această întâlnire, el arăta palid. În cursul întrevederii, el corecta, ca întotdeauna, pe interpretul său atunci când acesta traducea în limba rusă propozițiile sale. V. Milea, ministrul al Apărării, devenit ulterior victima sa, stătea și, cum se spune, îl sorbea din ochi pe șeful său și n-a scos nici un cuvânt.”

În ianuarie 1989, mareșalul Viktor G. Kulikov, comandant-șef al Forțelor Armate Unite, a primit acordul liderilor tuturor statelor membre ale OTV pentru înlocuirea generalului de armată Anatoli I. Gribkov din funcția de șef al Statului Major al Forțelor Armate Unite. În locul său a fost numit generalul-colonel Vladimir Nicolaevič Lobov, în vârstă de 54 de ani, absolvent al Academiei „Frunze” și al Academiei Marelui Stat Major al Forțelor Armate ale URSS.

Despre schimbarea din funcție a lui Anatoli Gribkov, generalul Vasile Milea a precizat într-un raport doar faptul că acesta „a fost trecut într-o altă muncă”.

Dr Petre OPRIȘ

ARTICOLUL ZILEI

Ceaușescu și Pravda (VI)

Interviul tovarășului Nicolae Ceaușescu acordat ziarului sovietic Pravda

Întrebare: În Uniunea Sovietică, dumneavoastră sunteți foarte cunoscut pentru că, iată, sunt aproape 25 de ani de când vă aflați în fruntea Partidului Comunist Român. Cred că nu greșesc dacă am să vă spun că dumneavoastră sunteți un revoluționar de profesie. În această calitate vreau să vă întreb ce vă preocupă cel mai mult?

Răspuns: Într-adevăr, așa putea spune că de la început, din primii ani ai activității mele în mișcarea muncitorească și apoi în Partidul Comunist, am acționat ca revoluționar de profesie și consider că un bun activist de partid trebuie să fie și în actualele împrejurări un revoluționar de profesie.

Ce înțeleg eu prin aceasta?

După părerea mea, aceasta înseamnă a pune pe primul plan problemele dezvoltării socialiste. Desigur, în condițiile vechi, pe primul plan se situa lupta împotriva asuprii. În condițiile noi, în centrul preocupărilor se află lupta pentru construcția socialismului, pentru realizarea în cele mai bune condiții a principiilor socialiste, în toate domeniile. Nu poți fi comunist și revoluționar dacă nu acționezi cu toată forța și întreaga capacitate pentru realizarea acestor obiective! A fi revoluționar de profesie înseamnă, totodată, a lupta pentru continuarea întăririi a partidului, a rolului său conducător în societate, ceea ce nu înseamnă a pune partidul deasupra societății, ci a-l lega strâns de întregul popor, pentru a servi întotdeauna poporul, construcția socialismului. Aceasta a fost preocuparea mea întotdeauna și aceasta este preocuparea mea și astăzi. Nu consider că este pentru un comunist – și deci și pentru mine – o altă preocupare mai importantă decât de a servi partidul, poporul, socialismul, independența, suveranitatea țării, dar și politica de dezarmare, de pace, de colaborare cu toate statele lumii!

Întrebare: Stimate tovarășe Ceaușescu, vă mulțumim mult pentru interviul acordat ziarului Pravda. Ce-ar fi să-l încheiem cu un fel de prognoză? N-ați fi de acord să împărtășiți cititorilor Pravdei viziunile și aspirațiile dumneavoastră de astăzi privind imaginea României în noul secol al XI-lea?

Răspuns: Cum vedem noi perspectivele dezvoltării pe calea socialismului și comunismului?

Avem o perspectivă minunată! Ceea ce am realizat până acum ne dă și încrederea, și garanția că vom realiza aspirațiile pe care le avem în mod sintetic, ce dorim? Să încheiem cu rezultate bune realizarea programului de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate în România, să asigurăm o dezvoltare generală a forțelor de producție, a științei, culturii, să ridicăm nivelul general de pregătire profesională și culturală a poporului. Dorim ca în anul 2000 să avem o clasă muncitoare cu un înalt nivel de cultură și pregătire – sau, cum am formulat noi, o clasă muncitoare intelectuală, să realizăm o tărânișă cu o înaltă cultură, o tărânișă intelectuală și, totodată, să crească nivelul general de cunoștințe al intelectualilor. De altfel, așa cum m-am exprimat la deschiderea anului de învățământ trecut, dorim ca în anul 2000 să avem un popor cu un înalt nivel de cultură, știință și civilizație, pentru că numai așa vom avea garanția îndeplinirii obiectivelor comuniste, a unei societăți mai drepte și mai bune.

Cum se vor materializa diferite aspecte în societatea comunistă? Aceasta este o problemă a practicii! În esență însă, considerăm că trebuie să ajungem la un asemenea stadiu de dezvoltare care să asigure tuturor membrilor societății condiții demne de muncă, de viață, să asigurăm deplina libertate, dezvoltarea puternică a democrației muncitorești-revoluționare pe principiile participării directe a poporului la conducerea societății. În acest fel putem spune că ceea ce au gândit cu mulți ani înainte făuritorii socialismului și științific se realizează în viață!

Acestea sunt aspirațiile noastre în ceea ce privește România – și avem deplina încredere că ea se va prezenta la începutul mileniului al treilea ca o țară puternic dezvoltată. Privim cu încredere viitorul socialist, în general, în întreaga lume! Considerăm că aceasta este calea pentru toate popoarele!

Privim cu încredere dezvoltarea colaborării cu țările socialiste, cu alte state și avem încredere deplină în victoria rațiunii, printr-o politică de dezarmare, de pace, de colaborare egală între toate națiunile lumii!

În încheiere, aș dori să adresez cititorilor ziarului Pravda, popoarelor Uniunii Sovietice cele mai bune urări de succes în dezvoltarea lor economico-socială, în realizarea construcției socialiste, în înaintarea spre comunism!

România Liberă, nr. 13.932/1989

CUM S-A VĂZUT ANUL 1989 LA VÂRFUL SECURITĂȚII

Sediul Securității și cabinetul șefului acesteia, sub controlul „Gardienilor Revoluției”

(Urmare din pag. 1)

În cele din urmă s-a prezentat ca fiind „profesul de istorie Munteanu, din Alba”. „Cum ați ajuns aici?” „Știam din vară că acesta este obiectivul meu. Am venit din mai multe locuri din țară. Am fost din timp pregătiți.”

Cunoscut că în toate unitățile centrale ale DSS s-a reușit realizarea unor cooperări corecte cu „gardienii revoluționari”, aceștia din urmă realizând că au în față oameni deschiși dialogului, serioși și cu răspunderi importante.

Personal însă am avut parte și de un episod care se putea sfârși rău. Sediul Ministerului de Interne a fost inițial impusurat și invadat de o mulțime peștriți, colorată și foarte agitată. O dactilografă dintr-o direcție a ministerului, sub starea de teroare creată, fiindu-i frică și dorind să se facă repede nevăzută, m-a arătat spunându-mi: „El este ministrul Postelnicul”. Imediat am fost înconjurat, bruceat și deposedat de căciula, ochelari, ceas și stilou. Apoi un agresor a strigat: „Să-l omorăm!”. Cineva – la căpătămire a unor femei din acel grup: „O avea și omul, săracu”, copii – a intervenit autoritar: „Nu, îl ducem la televiziune!”. Imediat a apărut o mașină în care am fost introdus mai mult pe sus și căreia, la semnalele convenționale ale „salvatorului” așezat lângă șofer, i s-a deschis peste tot drum liber până în poarta Televiziunii. Acolo, „salvatorul” mi-a cerut legitimația, pe care nu i-am dat-o decât în schimbul buletinului său de identitate. A intrat în sediul Televiziunii, de unde a venit spunând: „Sunteți în regulă, poftiți sus și pe post se va transmite că ați fost singurul găsit în minister și veți fi noul ministru de Interne”. „Nu doresc să fiu ministru”, am răspuns. „Dar ce doriți atunci?” „Să mă întorc de unde m-ați luat”. „Noi nu mai mergem acolo, dar vă asigurăm ieșirea de aici, după care vă descurcați”. Într-adevăr, m-au „gardat” până la ieșirea din marea de mulțime adunată în jurul Televiziunii. Când am ajuns la sediul ministerului, acesta era ocupat de persoane turbulente care aruncau pe feștre cu ce apucau de prin birouri, iar afară ardeau parte din lucrurile aruncate: tablouri și volume din opera politică a lui Ceaușescu, lozinci, colecții de ziare și reviste. Nu a fost posibil să intru. Porțile masive din fier forjat erau închise. Ei intraseră prin spațiile unor geamuri ornamentale sablate, care fuseseră sparte... Am revenit în ziua următoare

„deghizat” în revoluționar cu brasardă tricoloră când clădirea ministerului se afla sub rafale. Unele reale, dar cele mai multe simulate... Mai mulți colegi așteptau în „unghiuri moarte” pauzele dintre rafale, numărându-le secundele și estimând cât pot să se apropie...

La data de 28 decembrie, „gardienii revoluționari” au fost retrași. În locul lor, la sediul central al DSS și al Ministerului de Interne au venit o dată cu noul ministru, generalul Chițac, elemente ale forțelor militare speciale din formațiunile de cercetare-diversiune și desant în spatele frontului. Tot atunci sau cu o zi înainte, generalul Vlad a revenit în sediu după o săptămână, timp în care s-a aflat – probabil cât a fost necesar – la comandamentul de la Ministerul Apărării Naționale. Generalul Cușă, încă șef al Marelui Stat Major al Armatei, l-a prevenit pe generalul Vlad că nu este în siguranță și i-a trimis o gardă comandată de un ofițer, pentru care a garantat. Un schimb din gardă s-a instalat la intrarea în cabinet, iar în biroul vecin, de unde s-ar fi putut forța pătrunderea prin deblocarea unei uși duble, a fost stabilit locul de așteptare al schimbului următoare. Într-un alt spațiu anexă al cabinetului, din care, de asemenea, se putea forța intrarea și care devenise loc de retragere a parașutiștilor din garda ministrului Chițac, mi-am mutat biroul și o parte a secretariatului pe care le aveam la parterul clădirii.

Fiecare direcție avea bine stabilite serele de competență și atribuțiile, iar scopurile și obiectivele activității nu erau divergente. Zonele de interferență și complementaritate erau acoperite cu programe de cooperare și operațiuni comune coordonate la nivelul conducerii departamentului. Concurența neloială nu și avea nici locul și nu era nici posibilă. Sistemul de raportare a informațiilor nu permitea ca cineva să se substituie altcuiva.

Au existat la un moment dat niște orgolii și ambiții de control și supervizare, dar, după ce Doicaru și Pacepa nu au mai fost la conducerea aparatului extern, s-a instituit normalitatea la care mă refeream. Anterior, însă, „Serviciul Extern” al Securității solicita serviciilor interioare să le presteze un însemnat volum de activități premergătoare în vederea planificării și pregătirii unor operațiuni externe, ceea ce mai dădea naștere unor comentarii.

Alteori, pentru acoperirea unei operațiuni externe se ajungea în situația ca un ofițer sau altul de la „intern” să fie pedepsit pentru neprevenirea rămănerii

ilegale în străinătate a unei persoane care în realitate fusese trimisă cu misiuni de Serviciul Extern. Într-o vreme exista și infracțiunea de „trădare prin refuzul inapoierii în țară”, dacă făptuitorul se deplasase în scopuri oficiale. Asemenea evenimente se lăsau cu urmări și antrenau răspunderi din partea ofițerilor” de obiectiv”.

De asemenea, nu întotdeauna puteau fi reprimite velleitățile elitiste ale contraspiononului în fața, de exemplu, a ofițerului de la informații generale în mediul rural. Primul era obișnuit cu mediile frecventate de lumea interesantă și foarte peștriță a contraspionajului, cel de-al doilea cu primarul, șeful de post, popa, dascălul, moașa, poștaşul, veterinarul, pădurarul, agentul fiscal și cărciumarul.

Paradoxul situației era însă acela că „generalistul” obținea constant rezultate cuantificabile, pe când contraspiononul putea să și încheie cariera fără să fi văzut vreun spion... Dar asta nu însemna că nu și-a făcut datoria.

Una era viziunea ofițerului de contrainformații în sectoarele economice dintr-un combinat chimic „bombă cu hidrogen”, în cazul unui sabotaj, act diversionist ori atac terorist și alta a ofițerului cu misiuni de apărare a cercetărilor științifice la Institutul de Cercetări Aeronautice, ca să luăm tot un exemplu.

Dar aceste diferențe prin care se caracterizau specializările nu puteau constitui motive de disensiuni între componentele sistemului securității statului. Ofițerii urmașii aceleiași școli de pregătire, se cunoșteau între ei și erau uniți de un puternic spirit patriotic și colegial. Dacă au fost excepții, ele întâreau regula.

În orice serviciu de informații exista o structură, cea a „afacerilor interne”, care se autodefineste prin excesul ei de zel și care determină un fel de opoziție tacită și de solidaritate negativă. Fostul contraspion-șef al CIA, James Jesus Angleton, care a deschis serile recrutărilor la vârf în Cetatea Sfântului Seaua, a rămas personificarea excesului de zel și a suspiciunii generalizate în materie de afaceri interne. Nu au existat nici la noi excepții. Dar, repet, ele întâreau regula.

Competiția există în orice activitate. În lumea informațiilor secrete, competiția se aseamănă intrucâtva cu cea din politică, dar este mult mai aproape de cea din afaceri. Canalele de comunicare nu se închid niciodată și nici nu se iau, în regulă generală, decizii irevocabile...

Aurel Rogojon

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI
O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL** **10,9** LEI

CEL MAI CÂIT ZIAR DE CALITATE

www.jurnalul.ro

Copiii se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ROMÂNIA ÎN PRESA INTERNAȚIONALĂ

NAȘTEREA NAȚIONALISMULUI MOLDOVENESC

(Urmare din pag. 1)

Un proces de moldovizare ar trebui să vizeze și armata, și forțele de securitate. Limba moldovenească ar trebui să fie singura limbă de stat chiar și pentru comunicarea internă. În fine, revindicarea cea mai nepopulară pentru Moscova: apelând la o prevedere din constituția sovietică, Moldova își revendică așa-zisul drept la secesiune, își rezervă dreptul de a ieși din URSS, dacă aceasta va fi voința populară, făcând aluzie la posibilitatea de a apela la un referendum pentru independență.

„A manifestare au participat și mai-marii republicii. Au mai participat și reprezentanți ai mișcării estoniene care s-au adresat mulțimii în limba rusă, spunând: „Din păcate, mă adresez vouă în limba trupelor de ocupație. Ca și în țările baltice, și în Moldova explodează conflictele interetnice”.

Pravda îi face răspunzători pe conducătorii republicii și ai partidului moldovenesc, acuzându-i că nu dau o replică pe măsura sentimentelor naționaliste și că au consimțit la marginalizarea rusofonilor cu o surprinzătoare unanimitate.”

În 1989, semnarea pactului Ribbentrop-Molotov a fost puternic contestată

O mare de mâini ridicate

Și Le Monde de la 29 august 1989 relatează despre manifestațiile apreciate drept „importante” din capitala Moldovei. „O importantă manifestație naționalistă – la care au participat 300.000 de persoane, potrivit organizatorilor – a avut loc duminică, 27 august, în Chișinău, capitala Moldovei.

O declarație care cere autonomia politică și economică a Moldovei a fost aprobată de «o mare de mâini ridicate», adunarea având drept

scop susținerea unui proiect de lege care ar trebui să fie discutat marți, 29 august, în Sovietul Suprem local. Acest proiect de lege vizează declararea limbii moldovenești limbă oficială a republicii. Vecină cu România, Moldova a fost anexată URSS-ului în urma pactului Ribbentrop-Molotov din 1939. Potrivit lui Gheorghe Malarciuc, secretar al Uniunii Scriitorilor și conducător al Frontului Popular Moldovenesc, Mircea Snegur a participat până la sfârșit la această manifestare populară. Domnul Snegur, un moldovean ales în fruntea parlamentului moldovenesc, a

susținut toate revendicările Frontului Popular. În cursul manifestației au fost arborate sute de drapele în culorile naționale românești (roșu, galben, albastru) și au fost afișate pancarte pe care scria: «Jos pactul Ribbentrop-Molotov!», «Oprțiți colonizarea!». Proiectul de lege ar trebui să se dezbată marți și a declanșat o grevă a rusofonilor. Același, reprezentând circa 35% din populația Moldovei, cer amânarea sesiunii parlamentare și revizuirea proiectului de lege.”

Inter Sibiu se afla la debutul pe prima scenă

Dintotdeauna, echipa fanion a orașului Sibiu a fost Șoimii. Numai că, în anii '80, s-a afirmat o altă grupare, Inter, care, după ce a promovat din „județ” în Divizia C, în anul 1982, a mai urcat o treaptă patru ani mai târziu, iar în vara anului 1988 reușea promovarea pe prima scenă. Nostalgicii vremii susțin că Inter Sibiu a fost susținută din umbră de Nicu Ceaușescu, prim-secretar al Județului, însă, ulterior, formația susținută financiar de Uzina „Independența” a demonstrat că și-a meritat locul, asta până în momentul în care nu a mai existat susținere financiară, acum Inter Sibiu fiind doar o amintire.

În prima parte a sezonului 1988-1989, nou promovata Inter a fost revelata campionatului, reușind să termine pe locul 4. Antrenorul Constantin Ardeleanu chiar spera la un loc de Cupa UEFA.

„Am sperat după prima parte a sezonului, însă lipsa de experiență s-a văzut, nu puteam sta doar în Radu II. Oricum, am fost mulțumit de jocul echipei și de realizări. Inter Sibiu va face față în Divizia A”, spunea, la vremea respectivă, tehnicianul ardelenilor.

Din lot au făcut parte jucători precum Marin Radu II sau Majaru, foste sturari în echipa de aur a Stelei, Cașuba, care s-a evidențiat la CSM Suceava, dar și debutanți precum Boar, Cezar Zamfir și Lucian Cotoră, ultimii doi ajunși ulterior campioni cu Dinamo.

Analiza de la finalul sezonului a lui Constantin Ardeleanu a fost una tipică pentru o echipă care luase primul contact cu Divizia A: „Ne-am comportat ca o echipă conștientă de nivelul nostru, ne-am și entuziasmat, însă am revenit cu picioarele pe pământ și ne-am dat seama că mai avem mult de muncă până la perfor-

manță. Au fost foarte multe lipsuri, și aici mă refer la nesiguranța defensivă și, mai ales, la lipsa de concentrare în atac, unde s-au ratat foarte multe situații care, cu mai multă

atenție, ar fi însemnat puncte importante în clasament. Ne-a lipsit mult o minte limpede la mijloc, dar am încredere în viitorul acestei echipe”. Tehnicianul a avut drept-

tate, Inter Sibiu reușind, la începutul anilor '90, să câștige Cupa Balcanică și să incurse în lupta pentru titlu pe Steaua și Dinamo.

Daniel STAN

Stelistul Gică Hagi (dreapta) nu a avut viață ușoară în partidele cu Inter Sibiu

Linia de clasament

11. FC INTER	34	13	5	16	45-57	31
--------------	----	----	---	----	-------	----

Puncte realizate pe teren propriu: 26 (a pierdut câte 2 puncte la Steaua, Victoria și Dinamo, câte 1p la „U” Cluj și Univ. Craiova)

Puncte obținute în deplasare: 5 (2 puncte la Univ. Craiova, câte 1 p la FC Argeș, FC Bihor și Corvinul)

Golgeterii echipei: Radu II – 13 goluri (2 din 11 metri), Jurcă, Văsâi, Cașuba, Majearu (2 din 11 metri) – câte 6 goluri; C. Zamfir, Laurențiu – câte 3 goluri; Mărgărit, M. Stănescu – câte 1

Jucători folosiți: 20; Boar, M. Stănescu, Cașuba – 33 de meciuri, Laurențiu, I. Ene – câte 32, Dobrotă, Văsâi – câte 31, Jurcă, Radu II, C. Zamfir – 27, Cotoră – câte 25, Majaru

– 23, Marcel Vasile – 21, B. Popescu – 18, Mărgărit – 14, Alexa – 13, L. Ciobanu, Năstase – câte 6, Bărsan – 3.

Media notelor echipei: 6, 23

Media notelor jucătorilor (pe baza a minimum 22 de jocuri): 1. Radu II 6,61, 2. C. Zamfir 6,58, 3. Majaru 6,39

Cartonașe galbene: 37 (45 suspendări) – 15 jucători (cele mai multe Radu II – 7)

Cartonașe roșii: Majaru (în etapa a X-a)

A beneficiar de 8 lovituri de la 11 metri: 5 transformate (Radu II și Majaru – câte 2, M. Stănescu 1), 3 ratate (toate de Radu II); a fost sancționată cu 9 penalty-uri (8 transformate, unul ratat).

vremea

În țară, vremea a fost în general instabilă cu cerul temporar noros în vestul și nordul țării și predominant frumoasă, cu cerul variabil mai mult senin în rest. În nordul și nord-vestul țării s-au semnalat ploi cu caracter de aversă însoțite de descărcări electrice. Izolat a căzut grindină, în special în zonele de munte și în depresiuni. Vântul a suflat slab până la moderat, cu unele intensificări în cursul nopții și dimineața.

Maximele au fost cuprinse între 20-28 grade. În centrul țării și la munte s-a semnalat ceață.

În București, vremea a fost frumoasă cu cerul variabil mai mult senin. Vânt slab până la moderat. Temperatura maximă s-a situat în jurul valorii de 35 grade, iar minima în jurul valorii de 20 de grade.

amintiri

O MÂNCARE GUSTOASĂ... CA LA MAMA ACASĂ
 în două unități reprezentative ale întreprinderii comerciale de stat pentru alimentație publică I.C.S.A.P.-PITEȘTI:

- „CORNUL VINĂTORULUI” – un complex turistic amplasat în frumoasa pădure de la Trivale.
- „ARGES” – restaurant cu o cocheta grădina de vară în centrul Piteștilui.

Două invitații:
 • Cind treci prin ARGES, nu uitați de restaurantul cu ocazii numai
 • Cum nu există vinător fără pușcă, nici turist care se respectă fără un popos la „CORNUL VINĂTORULUI”.

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Refuzuri sistematice de a munci în județul Vâlcea

Reținem din referatul trimis de Uniunea județeană a cooperativelor agricole de producție Vâlcea ca răspuns la sesizarea Dumitrei A. Curcă din Mitrofani-Sutești: Având în vedere că petenta este aptă de muncă, dar refuză sistematic să presteze și cele mai simple activități pe ogorul obștei, conducerea CAP Sutești i-a lăsat inițial ca lot în folosință suprafața de 300 mp vie și 600 mp teren arabil. În prezent, din cei 2.400 mp teren deținută de familia Curcă, is-a aulăsat 300 mp vie și 1.200 mp teren arabil, ca lot în folosință, atât cât prevede statul, cu condiția să efectueze de sezon activități pe măsura posibilităților, respectiv să lucreze diferența de 900 mp teren arabil cu contract-angajament, situație de altfel acceptată. Cu ocazia cercetării cazului, petenta a fost găsită efectuând serviciul în locul soțului, care este paznic în cadrul fermei 5. Deci încă un argument că poate munci.

Despre minunata stațiune balneară Govora, dar mai ales despre primirea civilizată, despre condițiile de cazare, masă și tratament așa avea foarte multe cuvinte frumoase de spus. Totul e orânduit în așa fel încât omul să se simtă cât mai bine aici. Există însă o singură problemă neplăcută, deranjantă, care, cu puțin efort de organizare și bunăvoință, s-ar putea rezolva ușor. Iată despre ce-i vorba: acceleratul 237 București – Cluj-Napoca, schimbându-și mersul, ajunge în Stația Govora la ora 1:03 noaptea. Din stație până la stațiune nu există nici un mijloc de transport până la ora 5 dimineața, așa încât viliagariștii sunt nevoiți fie să aștepte zorile în gară, fie să ia piepșii drumul lung de câțiva kilometri, ceea ce e foarte greu, mai

ales când ești și bătrân, și bolnav sau ai bagaje ori copii mici. Oare nu s-ar putea găsi și aici o soluție salvatoare? Ovidiu Brâncuși, București, Aleea Lunca Siretului nr. 10, bl. M 45, B, ap. 100.

La scrisoarea adresată de un grup de oameni ai muncii de la Sectorul de gospodărie comunală și localitățile Titu, care sesizează unele nereguli referitoare la plata retribuției. Întreprinderea județeană de gospodărie comunală și localitățile Dămbovița ne face cunoscut că situația a fost reanalizată și deficiența s-a remediat. Au fost reparate fondurile necesare, așa încât retribuțiile s-au plătit, cu oarecare întârziere, e drept (din cauze obiective) și pe luna reclamată – ianuarie 1989. S-au luat măsuri pentru ca, pe viitor, să nu se mai repete asemenea situații nedorite.

IERIEDEET Constanța, ca răspuns la scrisoarea lui Lenol Zeori, din comuna Valu lui Traian: Zona Valu lui Traian este alimentată cu energie electrică din mai multe posturi de transformare repartizate pe două linii din două stații diferite. Una dintre linii, pe care sunt racordate posturile de transformare ce alimentează o mare parte din localitate, nu are program de sacrificiu nici chiar în sezonul friguros, întrucât ea alimentează mai mulți consumatori importanți, cum ar fi IAS Murfatlar, Stațiunea de cercetări horticoale, casa de apă IAC. Schema celor două linii nu permite, la ora actuală, concentrarea pe o linie a consumatorilor importanți, iar pe alta, a acelor mai puțin importanți.

Mihai Merișanu
 Flacăra nr. 31/1989

DIN ARHIVA MINISTERULUI DE EXTERNE

Alunecarea PMSU spre dreapta, contestată de membrii partidului maghiar

29 august 1989, ora 21:00

Tovarășului Constantin Oancea, Buletinul de știri al agenției ungare MTI, din 25.08.89, informează despre consfătuirea pe țară a platformei unite marxiste din cadrul PMSU, care a avut loc vineri, 25.08.a.c., din care rezultă următoarele: Cei 400 de participanți au dezbătut programul propriu și au stabilit poziția lor față de cele două documente, elaborate de o comisie de partid la inițiativa CC PMSU, și care au fost date publicității la 19 august a.c., intitulată: „Învățămintele drumului nostru istoric” și „Proiectul declarației-program al PMSU”. Despre consfătuirea de mai sus, agenția MTI a fost informată de Imre Maroti, membru al Comitetului Executiv al CC al PMSU, arătând că, în cadrul dezbaterilor, participanții au respins în mod categoric cele două documente, deoarece acestea neagă rezultatele obținute în decursul celor 40 de ani. Proiectul declarației-program nu ar avea un caracter marxist, se renunță la socialism și la apartenența partidului la clasa muncitoare, iar denumirea de comunist este ocioasă. Participanții au considerat că cele două documente sunt improprii să fie luate ca bază la lucrările congresului al XIV-lea, prevăzută a se ține începând cu data de 6 octombrie a.c. Participanții au decis să transmită poziția lor față de documentele respective la CC al PMSU. Membrii platformei marxiste unite au hotărât ca împreună cu grupurile, cercurile și alte plaforme de stânga din partid să ia atitudine împotriva alunecării conducerii partidului spre dreapta, respectiv pentru a păstra prestigiul acestuia.

Traian Pop,
 29 august 1989, ora 21:30
Tovarășului Constantin Oancea, 1. Din convorbirea avută, în după-amiaza zilei de 29 august a.c., cu

ambasadorul RDG la Budapesta, Gerd Vehres, au rezultat următoarele aspecte privind situația cetățenilor est-germani din Ungaria.

Între cele două țări există o convenție semnată în anul 1968, care reglementează situația turiștilor din cele două țări. Articolul 8 al acestei convenții prevede că partea est-germană consenmează în foile de călătorie (care țin loc de pașaport împreună cu buletinul de identitate) țările în care urmează să se deplaseze turistul respectiv. Potrivit acestei reglementări, pe care partea ungară a respectat-o până în prezent, cetățenii est-germani nu li se permitea trecerea frontierei ungare într-o altă țară decât cea înscrisă în foaia de călătorie. În prezent, autoritățile ungare consideră că articolul 8, din convenția menționată mai sus, nu mai corespunde situației create prin aflulxul de est-germani prezenți în Ungaria, din care o parte doresc să emigreze în Occident. Ministrul G. Horn, răspunzând la o notă verbală a ambasadorului RDG referitoare la faptul că autoritățile ungare au permis să emigreze în Austria 101 est-germani, a amenințat cu denunțarea articolului 8 menționat mai sus dacă autoritățile est-germane nu prezintă propuneri corespunzătoare situației create. În același timp, MAE ungar consideră că problema est-german din Ungaria nu privește Guvernul ungar, aceasta fiind de competența celor două state germane. Autoritățile ungare urmează să ca în zilele următoare să dea publicității o nouă reglementare juridică în materie de vize. Potrivit acesteia, o dată cu denunțarea articolului 8 din convenția arătată, cetățenii est-germani aflați pe teritoriul Ungariei vor avea libertatea să călătorească nestingheriți în Vest.

Potrivit ambasadorului est-german, ar urma ca în zilele următoare

să aibă loc o întâlnire între reprezentanții celor două guverne (RDG-RPU). În prezent, pe teritoriul Ungariei s-au organizat două tabere, de 600 și respectiv 800 locuri, în care sunt adăpostiți cetățenii est-germani care nu doresc să se mai întoarcă acasă. Aceste tabere sunt organizate de Crucea Roșie internațională, cu finanțare din partea RFG. Până în prezent, RFG a acordat Ungariei peste 50.000 de mărci în acest scop.

2. Interlocutorul a mai făcut referință la recenta vizită a primului-ministru Nemeth și ministrului de Externe, G. Horn, care au avut convorbiri la Bonn cu omologii lor vest-germani. Din informațiile pe care le deține ambasadorul est-german, reprezentanții Guvernului ungar au discutat cu partea vest-germană posibilitățile de sprijinire a programului pe trei ani, aflat în curs de elaborare în Ungaria. Ajutorul solicitat de partea ungară are în vedere realizarea de investiții din partea firmelor vest-germane și sprijinirea Ungariei în relațiile cu Piața Comună. Partea vest-germană s-a angajat ca până în luna decembrie a.c. să prezinte propunerile sale de sprijin pentru redresarea economiei ungare.

În privința problemei cetățenilor est-germani din Ungaria, la întâlnirea de la Bonn, partea vest-germană a ținut să precizeze că eforturile sale de reglementare a situației create cu acești refugiați nu au dat rezultate. În prezent, Honecker ar fi bolnav și, în consecință, partea vest-germană nu ar avea un partener de discuție. Am fost însoțit de tovarășul Tura Avram.

Traian Pop
 Document din volumul: 1989 – Principiul dominoului. Prăbușirea regimurilor comuniste europene, Ediție de: Dumitru Preda și Mihai Fedegon, București, Editura Fundației Culturale Române, 2000, p. 178-180

TV 29 august 1989

- 19:00 Telegazeta
- 19:25 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste
- Conștiința datoriei împlinite
- 19:45 Industria – programe prioritare
- În spiritul sarcinilor subliniate de tovarășul Nicolae Ceaușescu
- Resurse secundare – mai rapid și mai eficient atrase în balanța energetică a unităților industriale
- Redactor Radu George Serafim
- 20:05 Teatru tv
- O întâmplare, de Horia Lovinescu
- În distribuție: Olga Tudorache, Ștefan Iordache, Vali Voiculescu-Pepinon, Elena Sereda, Mircea Crețu, Valentin Teodosiu
- Regia artistică Eugen Todoran
- 21:15 Omul și sănătatea
- Valoarea nutritivă a fructelor și legumelor de sezon
- Redactor Melania Coman
- 21:35 Din frumusețea patriei
- Producție a Studioului de Film TV
- Redactor Alexandru Satmari
- 21:50 Telegazeta
- 22:00 Închiderea programului

anunțuri

- CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU**
- Doresc femeie externă pentru copil 1 an.
- Căutăm femeie externă îngrijire copil 5 ani, cu experiență, zona Favorit.
- Supraveghează copil, zona Socului – Pantelimon.
- Școala ajutoare nr. 8, Str. Justin Georgescu nr. 2, Sector 1, București, încadrează de urgență, conform Legii nr. 12/1971, paznici.
- Căut urgent femeie serioasă îngrijire copii, zona Crângași (metrou), după ora 17:00.
- Întreprinderea Spirt Drojdie București, cu sediul în com. Bragadiru, SA Ilfov, încadrează în condițiile Legii nr. 12/1971: mecanic locomotivă pentru LDH. 750 CP și LDM 120 CP, șef manevră, mecanic auto ctg. 4-6, mecanici utilaje terasiere, conducători buldozer, gestionari. Unitatea asigură locuință, apartament în localitatea Bragadiru, Sector Agri-col Ilfov.
- CIRE, cu sediul în șos. Ștefan cel Mare nr. 1A, încadrează de urgență,

în condițiile Legii nr. 12/1971, ingineri automatizări electroniști, cu experiență în tehnica de calcul.

Avocați, căutăm femeie îngrijire copil, preferabil internă, eventual din provincie. Str. Subit. Popa nr. 9, bloc 14 A, sc. II, etaj 3, ap. 26 (la Parcul Rahova), numai sâmbătă și duminică.

VÂNZĂRI
 Vând casă liberă, două camere, bucatărie, antreu, pivniță, eventual mobilată, butelie aragaz, mașină de cusut Singer.

Vând Dacia 1310 Berlină sau Break, zero km, radio Riga 103, portabil, 6 lungimi de undă, amplificator antenă tv. Acordabil.

Vând utilaj tămplărie, 'banzig, abricht, motoare, masă televizor, dalți sculptură furnir nuc, sufragerii bogat sculptată, combină, boiler calorifer.

Vând tobe Tacton cu 3 celine, stare foarte bună.
 Vând player japonez Otake excepțional, absolut nou, telecomandă, infraroșii.

Turistice

- ORIZONTAL:** 1) Drum sinuos.
- 2) Concurs cu caracter turistic.
- 3) Formă de relief. 4) Alese! – Est-Sud.
- 5) Ovaționat. 6) Trecătoare – Uimitor la început! 7) Șef de sală (inv.) – Obșnuință. 8) Copil de casă? Geantă mare de voiaj. 9) Înadins – Pe uliță! 10) O zi de excursie
- VERTICAL:** Carbonat neutru de sodiu – Han turistic. 2) Mari perioade de timp – Adăpost pentru turiști. 3) Coastă abruptă – Vacanță turistică. 4) Sinaia pentru Carpați – Marea Baltică (abr.). 5) Autorul „Rapsodiei Române” – Aproape un veac! 6) Norme de tehnica securității (abr.) – Mare calmă. 7) Pădure siberiană – Violă. 8) Uniunea internațională a Transporturilor Rutiere (siglă) – Întinderi nesfârșite de apă. 9) „... lăncu” (Caragiale) – Albatru cerului. 10) Excursii de vară.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Informația Bucureștilui, 1989